

Ryszard Krynicki - Kalendarium

1943

Ryszard Krynicki urodził się 28 czerwca w nazistowskim obozie pracy (Lager Windberg) zlokalizowanym w Sankt Valentin w Dolnej Austrii, gdzie rodzice poety, Teofila z Diakowskich i Stanisław Krynicki, zostali wywiezieni - jako robotnicy przymusowi - z miasteczka Kozowa położonego w okolicach Brzeżan (na dzisiejszej Ukrainie)

1945

maj: ojciec poety - przed okupacją niemiecką więzień sowieckiego łagru - zostaje przymusowo wcielony do Armii Czerwonej (na okres dwóch lat)

mały Ryszard z mamą trafiają - w wyniku repatriacji - na „ziemie odzyskane”, do miejscowości Tarnów położonej między Barnówkiem a Gorzowem Wielkopolskim

1947

ojciec poety wraca do Polski i odnajduje rodzinę (na świat przychodzi młodsze rodzeństwo Krynickiego: w roku 1949 - brat, dwa lata później - siostra)

1948

poeta znajduje - przypadkowo, na strychu u krewnych - broszurę o Majdanku, będzie to - jak powie po latach - jedna z pierwszych lektur, które dogłębnie nim wstrząsnęły

1950

początek nauki w szkole podstawowej w Lubiszynie

1954

pierwsze intensywne doświadczenie poetyckie - lektura *Ballad i romansów* Mickiewicza, o której poeta powie 60 lat później, że była w niej „fascynacja i lęk, lęk przed tajemnicą, przed nieznanym”

1957

Krynicky rozpoczyna naukę w II Liceum Ogólnokształcącym w Gorzowie Wielkopolskim (maturę uzyskuje w roku 1961)

1959

ważne doświadczenia lekturowe - jak mówi poeta: „niemal równoczesne odkrycie Leśmiana, Poego, Kafki i Schulza”

1961

Krynicky podejmuje studia polonistyczne na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

1964

Krynicky intensywnie studiuje awangardę dwudziestolecia międzywojennego (zwłaszcza wiersze Tadeusza Peipera)

poeta czyta trzy krótkie wiersze w poznańskim Klubie „Od Nowa” - w ramach redagowanego przez Edwarda Balcerzana dwutygodnika mówionego „Struktury Drugie” (jest to pierwsza publiczna prezentacja poezji Krynicky)

Krynicky przystępuje do grupy poetyckiej „Próby” (grupa istnieje do marca 1968); początek przyjaźni ze Stanisławem Barańczakiem

1965

Krynicky pracuje nad - ostatecznie nieukończoną - rozprawą magisterską *Julian Przyboś: teoria a twórczość* (na seminarium prof. Jerzego Ziomka)

poeta wygrywa - ex aequo ze Stanisławem Barańczakiem - Turniej Jednego Wiersza w Poznaniu (zorganizowany przez Klub Literacki przy poznańskim oddziale Związku Literatów Polskich)

ginie niewielkiej objętości zeszyt z odpisami kilkunastu wczesnych - pisanych od roku 1963 - wierszy poety (strata jest wyjątkowo dotkliwa, ponieważ po sporządzeniu odpisów Krynicky zniszczył wszystkie inne rękopisy swoich wierszy - w tym również utwory, które nie weszły do zaginionego zeszytu; część utraconych

wraz z zeszytem wierszy udaje się poecie odtworzyć i opublikować - między innymi w almanachu *Imiona powinności*)

Krynicki współpracuje - do roku 1968 - ze studenckim klubem „Nurt”, gdzie organizuje cykl kilkunastu wieczorów autorskich (gościem poety jest między innymi Miron Białoszewski) oraz wystaw (wśród nich wystawę rysunków Ryszarda Milczewskiego-Bruno)

grudzień: poeta podejmuje pracę w redakcji poznańskiego miesięcznika „Nurt” (z pismem związany jest do roku 1968, publikując na jego łamach - od roku 1966 - wiersze, recenzje i przekłady)

1966

debiut prasowy: wiersz *Wczasowstąpienie* opublikowany w 3 numerze dwutygodnika „Pomorze” (utwór opatrzony został przez redakcję nadtytułem „debiut”, jest bowiem wierszem najwcześniej złożonym przez poetę do druku); ponadto utwory poetyckie Krynickiego ukazują się w „Nurcie” (nr 1), w regionalnym miesięczniku „Ziemia Nadnotecka” (nr 4), w wydawanym w Katowicach dwutygodniku „Poglądy” (nr 17) oraz w pismach studenckich o zasięgu ogólnopolskim: w listopadowym zeszycie jednodniówki „Orientacja” (z. 3) i w tygodniku „itd” (nr 51-52)

październik: ukazuje się - jako druk powielany, w nakładzie 220 egzemplarzy - almanach grupy poetyckiej „Próby” zatytułowany *Imiona powinności* (Krynicki jest jednym z poetów prezentowanych w almanachu)

1967

grudzień: Krynicki wygłasza referat o poezji Tadeusza Peipera na seminarium Peiperowskim w klubie „Hybrydy”

1968

poeta pracuje - na stanowisku bibliotekarza - w Bibliotece Kórnickiej PAN w Kórniku (do roku 1969)

pierwsza publikacja w emigracyjnym - wydawanym w Londynie - kwartalniku „Oficina Poetów”

styczeń: pierwsze spotkanie z Rafałem Wojaczkim - w warszawskim klubie

„Hybrydy” (Wojacek bierze wówczas udział w wieczorze laureatów Turnieju Jednego Wiersza - nagrodzonym utworem jest *Ojczyzna*, zdjęta później przez cenzurę z tomu *Inna bajka*)

marzec: ukończona zostaje pierwsza - powstająca od jesieni 1967 - wersja wiersza *Nasz specjalny wysłannik* (będzie to jeden z najczęściej kwestionowanych przez cenzurę utworów Krynickiego)

listopad: cenzura zdejmuje wiersz *Nasz specjalny wysłannik*, który pod tytułem *Jednogłośnie, jednoręcznie* miał ukazać się w „Nurcie” - jest to początek nasilających się w kolejnych latach problemów, jakie poeta ma z publikowaniem swoich utworów w obiegu oficjalnym PRL

grudzień: ukazuje się debiutancki arkusz poetycki *Pęd pogoni, pęd ucieczki*; publikacja, planowana pierwotnie jako dodatek do pisma "Orientacja", ostatecznie - bez wiedzy poety - wyszła drukiem jako suplement do *Almanachu ruchu kulturalnego i artystycznego Zrzeszenia Studentów Polskich* (z licznymi ingerencjami cenzury i wydawcy)

grudzień: Krynicki przesyła Andrzejowi Urbanowiczowi arkusz *Pęd pogoni, pęd ucieczki* - z odręcznie wpisanym przekładem *Rozwiązania* Bertolda Brechta

1969

czerwiec: z inicjatywy Krynickiego w Bibliotece Kórnickiej ma miejsce wieczór autorski Wisławy Szymborskiej

Wydawnictwo Poznańskie publikuje tom *Akt urodzenia* - uważany przez Krynickiego za jego właściwy debiut poetycki (na ostatecznym kształcie wydrukowanego tomu mocno zaważyły ingerencje cenzury, która usunęła z tomu - między innymi - wiersz tytułowy)

Nagroda im. Tadeusza Peipera - przyznana przez Ugrupowanie Literackie 66 (za tom *Akt urodzenia*), drugim laureatem nagrody jest Rafał Wojacek (za debiutancki *Sezon*)

dłuższy, trwający do roku 1971, pobyt na Górnym Śląsku - najpierw w Bytomiu, następnie w Katowicach (w tym czasie Krynicki - poszukując, jak mówi, „drogi duchowej” - żywo interesuje się buddyzmem, praktykami zen, ezoteryką i teozofią; nawiązuje przyjaźnie z Andrzejem Urbanowiczem i Henrykiem Wańkiem - malarzami współtworzącymi hermetycznie zorientowaną grupę „Oneiron”)

1970

październik: na świat przychodzi córka Krystyny i Ryszarda Krynickich - Natalia

listopad: ważne dla poety - przypadkowe - spotkanie z Rafałem Wojaczkiem, w Klubie Plastyków w Katowicach (Wojacek podarował wówczas Krynickiemu tom *Inna bajka* z odręcznie wpisanym wierszem *Ojczyzna* - zdjętym z książki przez cenzurę)

1971

styczeń: poeta kończy prace nad sporządzonym w jednym egzemplarzu tomikiem-kolażem zatytułowanym *G* (tworzące ten „panegiryk nagrobny” kolaże - „wiersze z gazet” - powstają od jesieni 1967 roku)

kwiecień: w Poznaniu ukazuje się powielaczowa broszura zatytułowana *Projekt organizmu zbiorowego* (publikacja zawiera osiem wierszy z przygotowywanego do druku tomu *Organizm zbiorowy* i stanowi program wieczoru autorskiego poety)

początek współpracy z czasopismem „Student”

1972

poeta pracuje w krakowskiej redakcji dwutygodnika „Student”, gdzie prowadzi dział literacki (Krynicki mieszka wówczas w Krakowie - do połowy roku 1973)

Marek Grechuta nagrywa z zespołem Anawa płytę *Droga za widnokres*, na której znalazł się utwór *Może usłyszysz wołanie o pomoc* do słów Krynickiego (również na kolejnej płycie Grechuty i zespołu Anawa - *Magia obłoków* z roku 1974 - pojawi się piosenka ze słowami Krynickiego: *Świat w obłokach*)

kwiecień: podczas dyskusji między twórcami Nowej Fali i poetami innych pokoleń - w ramach IX Kłodzkiej Wiosny Poetyckiej - Krynicki ostro krytykuje odczytany wówczas przez Zbigniewa Herberta szkic *Poeta wobec współczesności* (po latach autor *Aktu urodzenia* powie, że wtedy zrozumiał ten szkic „opacznie, a już szczególnie zdanie »Słowo jest oknem otwartym na rzeczywistość«, i doda: „szybko wówczas dotarło do mnie, jak fatalnie się pomyliłem”)

sierpień: Krynicki zwraca się do Wisławy Szymborskiej i Zbigniewa Herberta z prośbą o powierzenie „Studentowi” wierszy do opublikowania - oboje poeci przesyłają swoje utwory, które ukazują się w czasopiśmie pod koniec października (nr 20)

listopad: w wydawanym w Londynie emigracyjnym czasopiśmie „Oficyna Poetów” ukazuje się poemat Krynickiego *Podróż pośmiertna III* – po tej publikacji poeta zostaje wezwany przez służbę bezpieczeństwa na przesłuchanie i zaczynają nasilać się skierowane przeciwko niemu działania represyjne

1973

Krynicki przez kilka miesięcy jest członkiem redakcji wydawanego w Warszawie miesięcznika literackiego „Nowy Wyraz” – poetę usunięto z redakcji pod naciskiem władz PRL, pozostaje jednak współpracownikiem pisma

ukazuje się arkusz poetycki *Drugi projekt organizmu zbiorowego* – jako wkładka do czasopisma „Nowy Wyraz” (nr 9)

maj: pierwsza zagraniczna podróż poety – kilkudniowy wyjazd do Wiednia, z Katarzyną i Zbigniewem Herbertami (z okazji przyznania autorowi *Struny światła* Nagrody im. Herdera, z którą związane jest stypendium dla młodego poety wskazanego przez laureata – Herbert wskazał Krynickiego)

maj: początek znajomości z Wiktorem Woroszylskim

czerwiec: Krynicki zostaje represyjnie zwolniony z pracy w redakcji „Studenta”

powrót do Poznania

październik: władze PRL udaremniają Krynickiemu wyjazd na dziesięciomiesięczne stypendium do Wiednia, które poeta otrzymał z rekomendacji Herberta (Krynicki zostaje zatrzymany na granicy i oskarżony o przemyt narkotyków – sprawa kończy się cofnięciem prawa do wyjazdu z Polski i wyrokiem w zawieszeniu)

październik: poeta przepisuje na maszynie – w 17 egzemplarzach – i samodzielnie oprawia tom *Wszystko jest możliwe*, zawierający te wiersze z *Organizmu zbiorowego*, które zostały zdjęte przez cenzurę z tomu czekającego na druk w Wydawnictwie Literackim (*Wszystko jest możliwe* to jeden z pierwszych polskich samizdatów)

listopad: Wydawnictwo Literackie informuje Krynickiego, że nie opublikuje – wcześniej już zapowiedzianego na rok 1973 – tomu *Organizm zbiorowy*

początek znajomości z Adamem Michnikiem

1974

złożony do druku w Wydawnictwie Poznańskim tom wierszy Krynickiego (zatytułowany *To, nic*) zostaje odrzucony - wedle oficjalnego wyjaśnienia - „z przyczyn pozaliterackich”

powstaje niezależna Fundacja „Against Modern Art” (AMA) - tworzą ją między innymi Henryk Ziembicki (Fantazos), Marta Kremer, Henryk Waniek, Andrzej Kołpanowicz, Tadeusz Nyczek i Ryszard Krynicki (AMA działa do roku 1975)

grudzień: nakładem „Galerii O.N.” w Poznaniu ukazują się *Elegie bukowskie i inne wiersze* Bertolta Brechta - w wyborze i przekładzie Krynickiego (z rysunkami Wojciecha Wołyńskiego)

1975

luty: Niezależna Nagroda Literacka za rok 1974: „Nagroda Poetów” - przyznana Krynickiemu przez czternastu niezależnych polskich poetów z inicjatywy Antoniego Słonimskiego i Zbigniewa Herberta (obok Słonimskiego i Herberta jury nagrody tworzyli między innymi: Stanisław Barańczak, Witold Dąbrowski, Jerzy Ficowski, Mieczysław Jastrun, Artur Międzyrzecki, Wisława Szymborska, Adam Ważyk, Wiktor Woroszyński)

wrzesień: bezpieka rozpoczyna uporczywą inwigilację Krynickiego - w ramach „sprawy operacyjnego rozpracowania” (SOR) o kryptonimie „Sosna”, przekształconej następnie w SOR „Lingwista” (działania operacyjne służby bezpieczeństwa wobec poety prowadzone były nieprzerwanie przez kolejne lata i ustały dopiero w listopadzie 1989)

grudzień: Krynicki jest jednym z sygnatariuszy „Listu 59” - memoriału skierowanego przez grupę intelektualistów do władz PRL w proteście przeciwko zapowiadanej zmianie Konstytucji zapisów mówiących o przewodniej roli PZPR w państwie oraz o trwałym sojuszu Polski z ZSRR

grudzień: w Wydawnictwie Literackim - niespodziewanie, po ponad dwóch latach oczekiwania na druk - ukazuje się tom *Organizm zbiorowy* (drastycznie okaleczony przez cenzurę)

1976

lipiec: poeta podpisuje się pod „Listem 13” - wyrażającym protest przeciwko represjonowaniu uczestników wydarzeń w Radomiu i Ursusie

Nagroda Fundacji Kościelskich w Genewie - za tom *Organizm zbiorowy* (Krynicki)

nie otrzymuje paszportu i nie może odebrać nagrody)

nagroda fundacji Roberta Gravesa - przyznana przez Polski PEN Club (obok Krynickiego laureatem nagrody jest Jerzy Górzeński)

Krynicki zostaje objęty urzędowym zakazem druku (oficjalny zapis cenzorski - obejmujący również zakaz wymieniania w druku nazwiska poety - trwa do roku 1980, w kolejnych latach restrykcje cenzury nadal jednak Krynickiego dotyczą i do roku 1989 publikuje on wyłącznie poza obiegiem oficjalnym)

poeta podejmuje pracę w Bibliotece Raczyńskich, gdzie jest zatrudniony - jako bibliotekarz - do roku 1978

1977

Krynicki uczestniczy w spotkaniach Niezależnego Klubu Dyskusyjnego w Łodzi

luty: ukazuje się - w postaci odbitki powielaczowej - arkusz *Nasze życie rośnie. Wiersze ulotne* (nakładem Witryny Poetyckiej Okręgowego Komitetu Studenckiego „Od Nowa” w Poznaniu)

wyjazd za granicę: poeta odbiera w Genewie zaległą nagrodę Fundacji Kościelskich; pobyt - dwutygodniowy - w siedzibie „Kultury” w Maison-Laffitte oraz w Wiedniu - przez dwa semestry: od października 1977 do czerwca 1978 - dzięki stypendium przyznanemu poecie w roku 1973 (z okazji Nagrody im. Herdera dla Herberta)

1978

kwiecień: Krynicki odwiedza po raz pierwszy miejsce swojego urodzenia - Sankt Valentin w Austrii

czerwiec: ukazuje się tom *Nasze życie rośnie* - opublikowany przez Instytut Literacki w Paryżu (w serii „Bez cenzury”)

udział w spotkaniach niezależnego Towarzystwa Kursów Naukowych w Poznaniu

poeta uczestniczy - do końca roku 1981 - w pracach zespołu redakcyjnego kwartalnika „Zapis”, który był pierwszym czasopiśmie literackim wydawanym poza cenzurą PRL

1979

wrzesień-październik: pierwszy pobyt w Berlinie Zachodnim

Witryna Literatów i Krytyków publikuje drugie wydanie tomu *Elegie bukowskie i inne wiersze* Brechta - w wyborze i przekładzie Krynickiego

1980

w drugoobiegowym Wydawnictwie KOS (Krakowska Oficyna Studentów) ukazuje się krajowe wydanie tomu *Nasze życie rośnie*

sierpień: poeta jest jednym z sygnatariuszy listu intelektualistów poznańskich solidaryzujących się z wydarzeniami na Wybrzeżu

grudzień: Niezależna Oficyna Wydawnicza publikuje poprawione oraz rozszerzone wydanie *Elegii bukowskich i innych wierszy* Bertolta Brechta - w wyborze i przekładzie Krynickiego

1981

styczeń: umiera mama poety - Teofila Krynicka (urodzona w roku 1922)

Krynicki pracuje w redakcji czasopisma „Solidarność Wielkopolski”

poeta sporządza samizdat tomu *Niewiele więcej* (maszynopis z oryginalnymi linorytami Leszka Sobockiego)

Wydawnictwo KOS publikuje *Niewiele więcej. Wiersze z notatnika 78/79* (z rysunkami Leszka Sobockiego)

w krakowskim Wydawnictwie ABC ukazują się dwie książki Krynickiego: druga edycja krajowa tomu *Nasze życie rośnie* (z rysunkami Jana Sawki) oraz zmienione i poprawione wydanie tomu *Niewiele więcej*

nagroda „Pierścienia” - przyznana przez Klub Studentów Wybrzeża „Żak” (za całokształt twórczości)

1982

Krynicki jest współredaktorem - do początku roku 1989 - konspiracyjnego czasopisma „Obserwator Wielkopolski” (pismo członków i sympatyków „Solidarności”)

luty: w postaci samizdatu ukazuje się - anonimowo - pierwsza wersja tomu *Jeżeli w jakimś kraju* (publikacja ma postać maszynopisu sporządzonego na papierze przebitkowym)

ukazuje się zbiór *Jeżeli w jakimś kraju* - jako samizdat, w nakładzie 17 egzemplarzy maszynopisu z oryginalnymi rysunkami Jerzego Piotrowicza (publikacja sygnowana jest nazwą założonej przez poetę niezależnej galerii domowej „galeria bez miejsca”)

1983

luty: poeta zostaje zatrudniony w bibliotece Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (gdzie pracuje - jako bibliotekarz - przez kilka następnych lat)

Krynicki jest współredaktorem podziemnego czasopisma „Bez Debitu” (do roku 1985)

drugoobiegowa Warszawska Niezależna Oficyna Poetów i Malarzy wydaje *Jeżeli w jakimś kraju. Wiersze i apele* - z rysunkami Henryka Wańka (podpisanymi pseudonimem Adam Kraska)

1984

staraniem Warszawskiej Niezależnej Oficyny Poetów i Malarzy ukazuje się - w konspiracyjnym Wydawnictwie Przedświt - tom *Niewiele więcej i nowe wiersze* (zawierający cykl *Jeżeli w jakimś kraju*) z rysunkami Jacka K. Zielińskiego

1985

działająca w Gdańsku konspiracyjna Młodzieżowa Oficyna Wydawnicza przedrukowuje tom *Jeżeli w jakimś kraju. Wiersze i apele*

ukazuje się - poza cenzurą - samizdatowy tom *Wiersze, głosy* z rysunkami Zbyluta Grzywacza (jako publikacja oficyny „galeria bez miejsca”)

w amerykańskim wydawnictwie Mr. Cogito Press wychodzi drukiem wybór wierszy *Citizen R. K. Does Not Live. Poems of Ryszard Krynicki* - zredagowany i opatrzony wstępem przez Stanisława Barańczaka (w tomie znalazły się wiersze w przekładach Stanisława Barańczaka oraz Clare Cavanagh, a także - między innymi - Grażyny Drabik, Magnusa J. Kryńskiego i Roberta A. Maguire’a)

tom *Niewiele więcej* zostaje opublikowany jako bibliofilska książka artystyczna z

grafikami Janusza Pawła Tryzny (staraniem Correspondance des Arts)

1987

Niezależna Oficyna Wydawnicza publikuje poza cenzurą *Nokturn i inne wiersze z lat 1959-1981* Rainera Kunze - w wyborze i przekładzie Krynickiego

ukazuje się druga - również samizdatowa - edycja tomu *Wiersze, głosy* (sygnowana przez wydawnictwo „bez debitu”)

1988

powołane zostaje do istnienia Wydawnictwo a5 (od roku 1991 poeta prowadzi je z żoną - Krystyną Krynicką)

Niezależna Oficyna Wydawnicza publikuje - poza cenzurą - obszerny tom zatytułowany *Niepodlegli nicości. Wybrane i poprawione wiersze i przekłady*

1989

luty: kilkudniowy wyjazd do Londynu na zaproszenie festiwalu „Child of Europe” (podczas tego pobytu ma miejsce - w centrum miasta, niedaleko National Gallery - zdarzenia ujęte rok później w zapis zatytułowany *Byłem tutaj*, o którym Krynicki mówi, że jest to - dla niego - jeden z najważniejszych wierszy, jakie napisał)

pobyt w Darmstadt - w ramach stypendium Fundacji Boscha (od marca do grudnia)

w wydawnictwie „Znak” ukazuje się tom *Niepodlegli nicości. Wybrane wiersze i przekłady* (z licznymi - zaznaczonymi w druku - ingerencjami cenzury)

Nagroda Fundacji Alfreda Jurzykowskiego w Nowym Jorku (w dziedzinie literatury)

Nagroda miasta Poznania (poeta odmówił przyjęcia nagrody)

1990

luty: Nagroda Kulturalna „Solidarności” za rok 1989 - przyznawana przez Komitet Kultury Niezależnej (nagroda za tom *Niepodlegli nicości* opublikowany w roku 1988 przez Niezależną Oficynę Wydawniczą)

1991

ukazują się dwa niemieckojęzyczne wybory wierszy Krynickiego w przekładzie Karla Dedeciusa - obszerny tom *Wunde der Wahrheit* (w wydawnictwie Suhrkamp) oraz zawierająca „wiersze z notatników” bibliofilska książka *Um niemanden zu verletzen* (w oficynie Edition Tiessen)

wychodzą drukiem pierwsze tomy Biblioteki Poetyckiej Wydawnictwa a5 - redagowanej przez Krynickiego (do roku 2015 ukazało się 85 tomów serii)

1993

pobyt w Berlinie w ramach stypendium DAAD (Berliner Künstlerprogramm)

1994

w Szwecji ukazuje się tom *Planeten Fantasmagori* - w wyborze i przekładzie Joanny Helander i Bo Perssona (nakładem wydawnictwa Café Existens)

1996

Wydawnictwo CiS publikuje tom *Magnetyczny punkt* - autorski wybór wierszy i przekładów Krynickiego

1997

czerwiec: umiera ojciec poety - Stanisław Krynicki (urodzony w roku 1920)

w Bułgarii ukazuje się tom *Magnetična točka* - wybór wierszy Krynickiego w przekładzie Very Deânovej (nakładem wydawnictwa Stigmati)

1998

kwiecień: Kryniccy przeprowadzają się z Poznania do Krakowa

nakładem Wydawnictwa Literackiego ukazują się *Utwory wybrane* Paula Celana - w wyborze i opracowaniu Krynickiego

1999

<https://stronypoezji.pl/monografie/ryszard-krynicki-kalendarium/>

wydawnictwo Fortu Legnica publikuje „rekonstrukcję” samizdatowego tomiku-kolażu G

2000

Nagroda Friedricha Gundolfa - przyznawana przez Deutsche Akademie für Sprache und Dichtung

w Hamburgu ukazuje się wybór wierszy poety zatytułowany *Stein aus der neuen Welt* (w przekładzie Esther Kinsky)

2001

wychodzi drukiem *Król mrówek. Prywatna mitologia* Zbigniewa Herberta - książka zrekonstruowana i opracowana edytorsko przez Krynickiego (nakładem Wydawnictwa a5)

2003

w bratysławskim wydawnictwie Drewo a Srd ukazuje się tom *Magnetický bod* - wybór wierszy Krynickiego w przekładzie Karola Chmela

2004

wskutek awarii komputera poeta traci pierwszą - przygotowywaną do druku - wersję tomu *Kamień, szron* (wiersze, które następnie ukażą się w książce, są - w znacznej części - rekonstrukcjami)

wychodzi tom *Kamień, szron* (opublikowany przez Wydawnictwo a5)

2006

Wydawnictwo a5 ogłasza drukiem dwujęzyczny tom *Rozżarzone zagadki* - zawierający wiersze Nelly Sachs w wyborze i przekładzie Krynickiego

nakładem wydawnictwa Burian a Tichák ukazuje się w Ołomuńcu dwujęzyczny tom *Kámen, jinovatka* - przekładu na czeski dokonał Václav Burian

listopad: ważny dla poety pierwszy pobyt w Jerozolimie

2007

Nagroda Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa

nakładem Wydawnictwa a5 ukazują się *Wiersze 1954-1996* Wiktora Woroszyńskiego - w wyborze i opracowaniu Krynickiego

2008

Nagroda „Kamień” (przyznawana - od roku 2008 - przez festiwal „Miasto Poezji” w Lublinie)

Wydawnictwo a5 publikuje *Wiersze zebrane* Herberta - w opracowaniu edytorskim Krynickiego (książka zawiera wszystkie wiersze, które autor *Epilogu burzy* opublikował w swoich tomach poezji)

listopad: ważny dla poety pobyt w Tokio

2009

w Wydawnictwie a5 ukazują się *Wiersze wybrane* - przedruk tomów *Magnetyczny punkt* i *Kamień, szron* (książka-niespodzianka - wydana bez wiedzy autora)

luty: w przestrzeni miejskiej Norymbergi powstaje rzeźbiarska instalacja autorstwa Sabine Richter poświęcona Kasparowi Hauserowi - jej kluczowym elementem jest wiersz Krynickiego zatytułowany *Ktoś, Kaspar Hauser* (tekst utworu - po polsku i w przekładzie na język niemiecki - został wykuty w blokach z granitu, które tworzą dwunastometrowy pas wmurowany w brukową nawierzchnię Unschlittplatz); w przeddzień odsłonięcia instalacji odbył się w norymberskim Krakauer Haus wspólny wieczór poetycki Krynickiego i Hansa Magnusa Enzensbergera - poety, który w Norymberdze spędził dzieciństwo

2010

wychodzą drukiem *Utwory rozproszone* Herberta, opatrzone podtytułem *Rekonesans* - w wyborze i opracowaniu edytorskim Krynickiego (nakładem Wydawnictwa a5)

czeskie wydawnictwo Protimluc publikuje tom *Magnetický bod* - obszerny wybór wierszy Krynickiego w przekładzie Lenki Daňhelovej

2011

w Sofii ukazuje się wybór wierszy Krynickiego zatytułowany *Kam'k, skrež* - w przekładzie Very Deânovej (staraniem wydawnictwa Stigmati)

włoskie wydawnictwo Forum publikuje tom *Il punto magnetico* - wybór wierszy Krynickiego w opracowaniu i przekładzie Franceski Fornari

w Izraelu wychodzi drukiem tom *Nekuda magnetit* - hebrajskojęzyczny wybór wierszy Krynickiego w przekładzie Davida Weinfelda (nakładem wydawnictwa Even Hoshen)

2012

kwiecień: w Wydawnictwie a5 ukazuje się tom *Wystarczy* Wisławy Szymborskiej - edytorsko opracowany i po części zrekonstruowany przez Krynickiego

włoskie wydawnictwo Interlinea publikuje wybór wierszy Krynickiego zatytułowany *Abitiamo attraverso la pelle* - w tłumaczeniu Franceski Fornari

2013

w Wydawnictwie a5 ukazuje się dwujęzyczny tom *Psalm i inne wiersze* Paula Celana - w wyborze i przekładzie Krynickiego (z wierszem *Fuga śmierci* przetłumaczonym przez Stanisława Jerzego Leca)

poeta publikuje - w Biurze Literackim - autorski wybór wierszy zatytułowany *Przekreślony początek. Dwadzieścia dwa wiersze z lat 1965-2010*

wybór wierszy Krynickiego w przekładzie Andreja Chadanowicza - zatytułowany *Dakranucca* - ukazuje się na Białorusi (w wydawnictwie Logvinaŭ)

czerwiec-sierpień: w Muzeum Sztuki Współczesnej MOC AK ma miejsce wystawa *Plakaty - wiersze* prezentująca publikowane przez Krynickiego sitodrukowe plakaty z utworami poetyckimi (wystawa jest elementem wydarzenia RK'70 związanego z siedemdziesiątymi urodzinami poety)

2014

styczeń: nakładem krakowskiego Muzeum Sztuki Współczesnej MOC AK wychodzi drukiem reprint tomiku-kolażu *G* z roku 1971

kwiecień: w krakowskiej Alchemii poeta czyta swoje wiersze z towarzyszeniem muzycznej mantry zespołu Rdzeń 2

Nagroda im. Jana Parandowskiego przyznawana przez Polski PEN Club

w Timisoarze ukazuje się obszerny tom wierszy Krynickiego zatytułowany *Poeme alese. Antologie (1969-2009)* - w przekładzie na rumuński i opracowaniu Constantina Geambasu (nakładem wydawnictwa Excelsior Art)

Wydawnictwo a5 publikuje *Wiersze wybrane* prezentujące podstawowy korpus dotychczasowej twórczości poetyckiej Krynickiego w jego autorskim wyborze (wydanie z płytą zawierającą nagrania wierszy czytanych przez poetę)

wychodzi drukiem tom *Haiku. Haiku mistrzów* opublikowany przez Wydawnictwo a5

Biuro Literackie wydaje obszerny wybór rozmów z Krynickim - zatytułowany *Gdybym wiedział* (w opracowaniu Anny Krzywani)

2015

Międzynarodowa Nagroda Literacka im. Zbigniewa Herberta

2016

nakładem Biura Literackiego ukazuje się autorska rekonstrukcja arkusza *Pęd pogoni, pęd ucieczki*

wydawnictwo Suhrkamp publikuje niemieckojęzyczną edycję wierszy zebranych Zbigniewa Herberta (*Gesammelte Gedichte*) - zredagowaną i opatrzoną posłowiem edytorskim przez Ryszarda Krynickiego (w aneksie wydania znalazły się cztery utwory wcześniej nie publikowane - w tym trzy odczytane z rękopisów przez Krynickiego, między innymi: *Z nienapisanej teorii snów*); posłowie do tomu napisał Michael Krüger, wiersze przełożyli: Henryk Bereska, Karl Dedecius, Renate Schmidgall, Klaus Staemmler i Oskar Jan Tauschinski

2017

luty: podróż do Kraju Basków i krótki pobyt w Bilbao (podczas tej samotnej wyprawy do miasta Krynicki dowiadyuje się, że po baskijski nazywa się ono Bilbo, co w prywatnej mitologii poety odgrywać będzie istotną rolę)

marzec: w wydawnictwie Hanser ukazuje się tom *Sehen wir uns noch?* - niemieckojęzyczny wybór poezji Ryszarda Krynickiego, opatrzony posłowiem przez Renate Schmidgall (wiersze w wyborze Krynickiego i autorki posłowania przełożyli: Karl Dedecius, Esther Kinsky i Renate Schmidgall)

marzec: w Solingen ma miejsce wystawa *Ryszard Krynicki. Sehen wir uns noch?* przygotowana przez Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK i Center for Persecuted Arts (Centrum Sztuk Prześladowanych), na której prezentowane są między innymi tworzone przez poetę plakaty z wierszami

maj: wydawnictwo a5 publikuje nową - zmienioną - edycję *Wierszy wybranych* Zbigniewa Herberta w opracowaniu Ryszarda Krynickiego; tom zawiera utwory z książek poetyckich wydanych za życia autora *Struny światła*, wiersze rozproszone oraz inedita odczytane przez Krynickiego z autografów (do książki dołączona została płyta z nagraniem spotkania autorskiego Herberta, które odbyło się 11 grudnia 1984 roku w Poznaniu)

maj: nakładem wydawnictwa Vani Prakaśan ukazuje się w Indiach dwujęzyczny wybór poezji Ryszarda Krynickiego zatytułowany *W źrenicy kamyka / Ret ke ek kaṅ mem*; wiersze wybrali i na język hindi przełożyli Renata Czekalska i Aśok Wadźpeji

czerwiec: w wydawnictwie a5 wychodzi drukiem tom poezji Joachima Sartoriusa zatytułowany *Zegar szronu i inne wiersze* - w wyborze i tłumaczeniu Ryszarda Krynickiego

15 listopada: w USA ukazują się po angielsku dwie książki Ryszarda Krynickiego - jedną z nich jest tomu *Nasze życie rośnie (Our life grow)* w przekładzie Alissy Valles (publikacja - ze wstępem i przypisami tłumaczki oraz posłowiem pióra Adama Michnika - wydana została nakładem „New York Review of Books” w prestiżowej serii NYRB | POETS), druga książka to obszerny wybór wierszy poety z lat 1968-2014, przełożony przez Clare Cavanagh i zatytułowany *Magnetic points* (tom opatrzony jest wstępem tłumaczki i zawiera - między innymi - kilkanaście przekładów dokonanych wspólnie przez Cavanagh i Stanisława Barańczaka)

5 grudnia: poeta uhonorowany zostaje włoską Nagrodą Dantego (Premio Dante Alighieri), przyznawaną w ramach Premio Laurentum per la Poesia

12 grudnia: wydawnictwo a5 publikuje nowe - zmienione i rozszerzone - wydanie *Wierszy rozproszonych* Zbigniewa Herberta, opatrzone podtytułem *Rekonesans 2* (tom - przygotowany i opracowany edytorsko przez Ryszarda Krynickiego - zawiera kilkadziesiąt nowoodczytanych utworów Herberta)

2019

nakładem Wydawnictwa a5 ukazuje się tom poezji Hansa Magnusa Enzensbergera *Spotkanie innego rodzaju. Wiersze* - w wyborze i tłumaczeniu Krynickiego

2021

Nagroda Poetycka „Silesius” - za całokształt twórczości

ukazuje się płyta *Język, to dzikie mięso* zawierająca zapis jednego z koncertów, podczas których poeta czyta swoje wiersze z towarzyszeniem muzyków zespołu Rdzeń 2 (w tym improwizującego na skrzypcach Piotra Lutyńskiego)

oficyna Grèges wydaje tom *Kamień, szron* przełożony na francuski przez Isabelle Macor (książka nosi tytuł *La Pierre, le givre* i opatrzona jest posłowiem tłumaczki)

w Wydawnictwie a5 wychodzi drukiem nowe - poprawione i uzupełnione - wydanie *Wierszy zebranych* Zbigniewa Herberta w opracowaniu edytorskim Krynickiego (tom zawiera między innymi poprawki korygujące błędy druku powielane w wielu wcześniejszych wydaniach poezji autora *Struny światła* oraz alternatywne wersje niektórych wierszy z tomu *Epilog burzy*)

2022

nakładem Wydawnictwa a5 ukazuje się tom poezji Brechta zatytułowany *Elegie bukowskie i inne wiersze* - jest to czwarta i zarazem pierwsza w obiegu oficjalnym edycja wierszy autora *Rozwiązania* w wyborze i przekładzie Krynickiego

w serii „Poesia” hiszpańskiego wydawnictwa Vaso Roto ukazuje się dwujęzyczne wydanie tomu *Kamień, szron*, zatytułowane *Piedra, escarcha* - przekładu na hiszpański dokonali Abel Murcia i Katarzyna Mołoniewicz

wydawnictwo „Universitas” publikuje ułożony przez Mariana Stałę wybór wierszy Krynickiego - książka nosi tytuł *„język, to obnażone serce”. Niezabliźniony świat* i zawiera siedemdziesiąt wierszy oraz pięć esejów o poezji autora *Organizmu zbiorowego*

2023

czerwiec: Nagroda Polskiej Akademii Umiejętności im. Erazma i Anny

Jerzmanowskich - „za olśniewającą, nowoczesną poezję”, która pozostaje „w stałym i twórczym dialogu z poezją i filozofią minionych pokoleń, stawiając fundamentalne, a przy tym zadziwiająco aktualne pytania, dotyczące sensu naszego istnienia na Ziemi”

Paweł Próchniak